

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Γ' ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΛΗΨΗΣ

Ταχ. Διεύθυνση : Αριστοτέλους 17

Ταχ. Κώδικας : 10187 Αθήνα

Πληροφορίες : Σ. Χατζηχαλαράμπος

Τηλέφωνο : 2132161623

Αριθμ. φαξ : 2132161919

E-mail : pfy3@moh.gov.gr

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ - ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

Αθήνα, 1/11/2019
Αριθ. Πρωτ.: Γ1γ/ΓΦ3.3,13,18Ζ
ΦΑΥ4,6(2019) /Γ.Π.οικ. 76747

ΠΡΟΣ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ
ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

ΘΕΜΑ : «Ανάπτυξη - υλοποίηση από το Υπουργείο Υγείας δράσεων και παρεμβάσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του μαθητικού πληθυσμού στο πλαίσιο της Αγωγής Υγείας σε Εθνικό Επίπεδο, για το σχολικό έτος 2019 - 2020»

Σχετ.: 1. Το αρ. πρωτ. Γ1γ/ΓΦ3.3,13,18Ζ ΦΑΥ4,6(2018) /Γ.Π.οικ. 78038/11-10-2018 (ΑΔΑ: 6ΞΛ6465ΦΥΟ-ΔΨ5) έγγραφο της Δ/σης Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας με θέμα «Ανάπτυξη - υλοποίηση από το Υπουργείο Υγείας δράσεων και παρεμβάσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του μαθητικού πληθυσμού στο πλαίσιο της Αγωγής Υγείας σε Εθνικό Επίπεδο, για το σχολικό έτος 2018 - 2019»

2. Το αρ. πρωτ. Γ1γ/Γ.Φ.3.3,13,18Ζ ΦΑΥ4,6 (2019)/Γ.Π.23186/18-04-2019 (ΑΔΑ: ΩΠΦΣ465ΦΥΟ-861) έγγραφο της Δ/σης Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας με θέμα «Ενημέρωση σχετικά με πρόσκληση του ΥΠ.Π.Ε.Θ. (Ι.Ε.Π.) για κατάθεση αιτημάτων για έγκριση εκπαιδευτικών προγραμμάτων/δράσεων, εκπαιδευτικού υλικού και μαθητικών διαγωνισμών κατά το σχολικό έτος 2019-2020, που σχετίζονται μεταξύ άλλων με θέματα Αγωγής Υγείας και Πρόληψης»

3. Τα αρ. πρωτ. α) Γ1γ/Γ.Φ.3.3,13,18Ζ ΦΑΥ4,6 (2019) /Γ.Π.οικ.38657/23-5-2019 με θέμα «Κατάθεση ήδη εγκεκριμένων προτάσεων του Υπουργείου Υγείας για ανάπτυξη δράσεων και παρεμβάσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης στο πλαίσιο της Αγωγής Υγείας για μαθητικό πληθυσμό, σε Εθνικό Επίπεδο για επανέγκριση από το

ΥΠ.Π.Ε.Θ/Ι.Ε.Π για το σχολικό έτος 2019-2020» και β) αρ. πρωτ. Γ1γ/Γ.Φ.3.3,13,18Ζ ΦΑΥ4.6(2019)/Γ.Π.οικ.45000/11-06-2019 με θέμα «Κατάθεση νέων αιτημάτων - προτάσεων του Υπουργείου Υγείας για ανάπτυξη δράσεων και παρεμβάσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης στο πλαίσιο της Αγωγής Υγείας για μαθητικό πληθυσμό, σε Εθνικό Επίπεδο, για έγκριση από το ΥΠ.Π.Ε.Θ/Ι.Ε.Π., για το σχολικό έτος 2019 – 2020» έγγραφα της Δ/σης Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας προς Υ.ΠΑΙ.Θ./ΙΕΠ σχετικά με επανέγκριση παλαιών και έγκριση νέων σχετικών προτάσεων του Υ.Υ.

4. Τα υπ'αρ. πρωτ. α) Φ.2.1/ΠΜ/145993/Δ7/20-9-2019 (εισ. ΠΦΥ 67368 / 23-9-2019), β) Φ.2.1/ΠΜ/150513/Δ7/27-9-2019 (εισ. ΠΦΥ 68665 / 27-9-2019) και γ) Φ15/144394/158864/Δ1/10-10-2019 (εισ. ΠΦΥ 72017 / 11-10-2019) έγγραφα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (Υ.ΠΑΙ.Θ.) αναφορικά με έγκριση των προτάσεων του Υ.Υ.

5. Το αρ. πρωτ. 23975/14-06-2019 έγγραφο του Οργανισμού κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ) προς το Υ.ΠΑΙ.Θ. για επανέγκριση σχετικών παρεμβάσεων.

6. Το αρ. πρωτ. ΚΥ/2019/643/23-5-2019 έγγραφο του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ) προς το Υ.ΠΑΙ.Θ. για επανέγκριση σχετικών παρεμβάσεων.

Η Δ/ση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Τμήμα Γ' Ανάπτυξης Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας και Πρόληψης, του Υπουργείου Υγείας, λαμβάνοντας υπόψη τα ως άνω σχετικά, σας ενημερώνει για τον σχεδιασμό της ανάπτυξης και υλοποίησης των **δράσεων και παρεμβάσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του μαθητικού πληθυσμού στο πλαίσιο της Αγωγής Υγείας σε Εθνικό Επίπεδο για το σχολικό έτος 2019-2020.**

Οι εν λόγω δράσεις και παρεμβάσεις περιέχουν παρουσιάσεις, έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό, το οποίο διαβιβάστηκε αρμοδίως από το Υπουργείο Υγείας προς το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (σχετικά 3α, β έγγραφα), από το οποίο έλαβαν σχετική έγκριση σε συνέχεια αντίστοιχης γνωμοδότησης από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (τα αρ. 30/25-07-2019, 35/05-09-2019 και 36/12-09-2019 Αποσπάσματα Πρακτικών του Δ.Σ. του Ι.Ε.Π.) και με τα αρ. πρωτ. α) Φ.2.1/ΠΜ/145993/Δ7/20-9-2019, β) Φ.2.1/ΠΜ/150513/Δ7/27-9-2019 και γ) Φ15/144394/158864/Δ1/10-10-2019 έγγραφα έγκρισης του Υ.ΠΑΙ.Θ.

Ι. ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ / ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

A. E-BUG (ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ), με θέμα :

i. «Οι μαθητές στη χώρα των μικροβίων»

ii. «Γνωρίζω και αντιμετωπίζω τα μικρόβια»

B. Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία (ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ)

Γ. Προαγωγή της Εθελοντικής Αιμοδοσίας (ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ / ΕΚΕΑ)

Δ. Αγωγή Στοματικής Υγείας (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ / ΕΟΟ)

Παρέμβαση Δ.1 : «Δόντια Γερά – Στοματική Υγεία για Παιδιά»

Παρέμβαση Δ.2 : «Στοματική Υγεία και Διατροφή»

Ε. Πρόληψη και διαχείριση της χρήσης καπνού στα σχολεία

Παρέμβαση Ε.1: «Ελλάδα Ελεύθερη Καπνού – smoke free greece »

(ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ)

Παρέμβαση Ε.2 : «Κάπνισμα ; Όχι Εμείς!» (ΟΚΑΝΑ)

Παρέμβαση Ε.3 : «Τα Δυνατά Όχι» (4η Υ.Πε. ΘΕΑΓΕΝΕΙΟ Α.Ν.Θ.)

Παρέμβαση Ε.4 : «Ανασαινώ Ελεύθερα – Ζω Ελεύθερα» (ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ/ΕΝΕ).

ΣΤ. Προαγωγή Ψυχικής Υγείας Παιδιού και Εφήβου

Παρέμβαση ΣΤ.1 : «Η Πυξίδα του Εαυτού μου» (ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ / ΙΥΠ).

Παρέμβαση ΣΤ.2: «Η Διαφορετικότητα στη Σχολική Κοινότητα ως ευκαιρία για προσωπική ανάπτυξη» (ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΑΘΗΝΑΣ).

Παρέμβαση ΣΤ.3: «Τεχνικές Χαλάρωσης για την Πρόληψη και τον Έλεγχο του στρες» – (ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ).

Παρέμβαση ΣΤ.4.: «Βιώνω τα Συναισθήματά μου» (ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ).

Ζ. Ηλιακή Ακτινοβολία - Προστασία (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ & ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ).

Η. Υγιεινή και Προστασία των Ματιών και της Όρασης -

«Σ' αγαπώ...σαν τα μάτια μου» (ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ).

Θ. Η Αξία της Τρίτης Ηλικίας – Κατανοώντας και Φροντίζοντας τον Παππού και τη Γιαγιά (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗ και ΓΗΡΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ).

I. Πρόληψη Ατυχημάτων

Παρέμβαση I.1 : «Ασφαλής κολύμβηση για Πρόληψη Ατυχημάτων στο νερό» (ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ / ΙΥΠ).

Παρέμβαση I.2. : «Πρόληψη Ατυχημάτων» (ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ / ΙΥΠ).

Παρέμβαση I.3. : «Ασφαλείς Διαδρομές προς και από το Σχολείο» (ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΜΕΣΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ/ΕΚΑΒ).

Παρέμβαση I.4. : «Οι Νέοι στην Κυκλοφορία» (ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΜΕΣΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ/ΕΚΑΒ).

Παρέμβαση I.5. : «Πρώτες Βοήθειες για Παιδιά» (ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ / ΙΥΠ).

ΙΑ. Πρόληψη Λοιμώξεων HIV/AIDS, Ηπατίτιδες (ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ (ΕΟΔΥ) / πρώην ΚΕΕΛΠΝΟ).

ΙΒ. Υγιής Στάση Σώματος - Βάδιση (6η Υ.Πε. – Γ.Ν.Π.Π. ΚΑΡΑΜΑΝΔΑΝΕΙΟ).

ΙΓ. Υγιής Αναπνοή, Πρόληψη Αλλεργιών στη Παιδική Ηλικία

Παρέμβαση ΙΓ.1. : «Αναπνέω Καθαρό Αέρα» (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ).

Παρέμβαση ΙΓ.2. : «Αλλεργίες στα Παιδια» (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΛΛΕΡΓΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑΣ).

ΙΔ. Περιβάλλον και Υγεία» (ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ/ΙΥΠ).

ΙΕ. Υγιής Ύπνος : Η Σημασία, η Ασφάλεια και η Απόλαυση (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΥΠΝΟΛΟΓΙΑΣ)

ΙΣΤ. Διατροφική Αγωγή (ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΩΝ-ΔΙΑΤΡΟΦΟΛΟΓΩΝ και ΕΝΩΣΗ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΩΝ – ΔΙΑΤΡΟΦΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ).

ΙΖ. Τεχνολογία – Διαδίκτυο και Εφηβεία (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ).

ΙΗ. Ενδυνάμωση Υγείας Εφήβων» (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΦΗΒΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ).

Παρέμβαση ΙΗ.1. : «Εθισμός και Διαδίκτυο - Παρέμβαση»

Παρέμβαση ΙΗ.2.: «Εκφοβισμός στον Φυσικό και Διαδικτυακό Χώρο»

Π. ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ : «ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ, ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ». (ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ).

I. ΓΕΝΙΚΑ

α) Με το νόμο 4486/2017 «Μεταρρύθμιση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, επείγουσες ρυθμίσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 115τ Α/7-8-2017), αναμορφώνεται η διάρθρωση των δομών και υπηρεσιών της ΠΦΥ σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, η οργάνωση και ο καθορισμός σχετικών διαδικασιών ανάπτυξης και παροχής φροντίδας υγείας, με προσανατολισμό στην κοινοτική υγεία και στην προαγωγή της υγείας με έμφαση στην πρόληψη και στην αγωγή υγείας, με επίκεντρο τον πολίτη, την οικογένεια, τις ευάλωτες ευπαθείς ομάδες και γενικότερα, την προάσπιση της δημόσιας υγείας.

Επιπλέον στο άρθρο 13, προβλέπεται η συγκρότηση Δικτύων Αγωγής Υγείας και Πρόληψης ανά Υ.Πε. (παρ.2), όπου σκοπό έχουν, μεταξύ άλλων, την οργάνωση, την υποστήριξη και τη συμμετοχή στην προτυποποίηση προγραμμάτων για την σχολική κοινότητα, για το εργασιακό περιβάλλον και για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού στην κοινότητα (εδ.γ).

Με την αρ. Γ1α/Γ.Π.οικ. 60083/2-8-2018 (ΑΔΑ: ΨΚΒ7465ΦΥΟ-7ΓΙ) εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας καθορίζονται οι περαιτέρω διαδικασίες.

β) Όλες οι ανωτέρω δράσεις και παρεμβάσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης που αναφέρονται σε διάφορους θεματικούς άξονες, στο πλαίσιο της Αγωγής Υγείας για μαθητικό πληθυσμό σε Εθνικό Επίπεδο, του Υπουργείου Υγείας, ως φιλοσοφία έχουν τη διαμόρφωση και την εδραίωση κουλτούρας συνεργασίας, συμμετοχής και αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ της σχολικής – μαθητικής κοινότητας (μαθητές/τριες, εκπαιδευτικοί, γονείς) και των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Υγείας στο Ε.Σ.Υ και στην Π.Φ.Υ. (Νοσοκομεία, Ειδικές Μονάδες, Κέντρα Υγείας, Κέντρα Ψυχικής Υγείας, Τ.ΟΜ.Υ, κλπ).

Σκοπός είναι να επιτευχθεί :

1. Η ανάπτυξη ποικίλων παρεμβάσεων στους άξονες της Αγωγής Υγείας και της Πρόληψης σε Σχολικές Μονάδες.

2. Η διασφάλιση υγιούς και ασφαλούς σχολικού και κοινοτικού περιβάλλοντος.
3. Η συμμετοχή (μαθητικής κοινότητας, επαγγελματιών υγείας και φορέων) σε κοινές δράσεις προαγωγής της υγείας στην κοινότητα.
4. Η ενίσχυση αξιών, ιδεών και αρχών που προάγουν την κοινωνική αλληλεγγύη, τον εθελοντισμό και τη συμμετοχή.
5. Η έγκαιρη διάγνωση και παραπομπή σε ποιοτικές υπηρεσίες Π.Φ.Υ.
6. Η προάσπιση και η παρακολούθηση των παιδιών – μαθητών/τριών (Βιβλιάριο Υγείας Παιδιού, Ατομικό Δελτίο Υγείας Μαθητή, Παιδιατρικά Πρωτόκολλα κ.λ.π.).
7. Η ανάπτυξη ολοκληρωμένων και συστηματικών παρεμβάσεων που έχουν συνέχεια, συνέπεια και προοπτική, αξιοποιώντας τη βιωματική και κοινοτική προσέγγιση.
8. Η ενίσχυση στην απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την υιοθέτηση υγιεινών συμπεριφορών στο γενικό μαθητικό πληθυσμό, μέσω βασικών αρχών πρωτογενούς πρόληψης και θετικών στάσεων (χωρίς σύνδεση με νοσήματα και συμπτώματα ή με καταστάσεις νοσηρότητας).

II. ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

A. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ, E-BUG με θέμα α) «Οι μαθητές στη χώρα των μικροβίων» και β) «Γνωρίζω και αντιμετωπίζω τα μικρόβια».

1. Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα E-BUG, αποτελεί ένα πανευρωπαϊκό εκπαιδευτικό υλικό για μαθητές/τριες και εκπαιδευτικούς. Περιλαμβάνει θεματικές ενότητες που αφορούν στους μικροοργανισμούς (επιστημονικός όρος) δηλαδή, τα μικρόβια (όρος που χρησιμοποιεί το κοινό), τους βασικούς κανόνες υγιεινής, την ορθή χρήση των αντιβιοτικών και τα εμβόλια.

Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα με θέμα α) «Οι μαθητές στη χώρα των μικροβίων», απευθύνεται στους μαθητές/τριες της Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεως του Δημοτικού Σχολείου, ενώ το πρόγραμμα με θέμα β) «Γνωρίζω και αντιμετωπίζω τα μικρόβια», αφορά σε μαθητές/τριες όλων των τάξεων του Γυμνασίου.

Σκοπός τους είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση της εκπαιδευτικής και μαθητικής κοινότητας για γενικότερα και ειδικότερα θέματα πρόληψης λοιμώξεων, με

απώτερο στόχο την αλλαγή συνηθειών και την υιοθέτηση υγιεινών συμπεριφορών και στάσεων ζωής.

2. Όλοι οι προαναφερόμενοι άξονες **δύνανται να παρουσιάζονται κατά προτεραιότητα από τον/την εκπαιδευτικό της τάξης, καθώς και από επαγγελματίες υγείας που εργάζονται κατά προτεραιότητα α) στις Δημόσιες Δομές παροχής υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Κέντρα Υγείας, Τοπικές Ομάδες Υγείας, κλπ), β) στα Νοσοκομεία του ΕΣΥ (π.χ. Γραφεία Νοσοκομειακών Λοιμώξεων, Υπηρεσίες Πρόληψης και Προαγωγής Υγείας κ.λ.π.), καθώς και γ) σε Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας των Περιφερειών της χώρας, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τους Υπεύθυνους Αγωγής Υγείας / Σχολικών Δραστηριοτήτων των οικείων Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης.**

Οι παρεμβάσεις – παρουσιάσεις αναπτύσσονται καθ' όλο το σχολικό έτος ενώ κρίνεται απαραίτητο έμφαση να δίνεται στην παρουσίαση των θεματικών ενοτήτων που σχετίζονται με την πρόληψη των λοιμώξεων – ιώσεων και τα σχετικά μέτρα υγιεινής κατά τον Οκτώβριο έως και Μάρτιο λόγω έξαρσης των σχετικών κρουσμάτων στον παιδικό πληθυσμό.

Επίσης, συνιστάται μεταξύ των παρουσιάσεων (εφ' όσον γίνεται στην ίδια τάξη), να μεσολαβεί διάστημα μίας έως δύο εβδομάδων προκειμένου να ανακύπτουν απορίες και θέματα προς συζήτηση που είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν και να απαντηθούν στο πλαίσιο των επόμενων παρουσιάσεων.

Στην περίπτωση όπου οι παρουσιάσεις διενεργούνται από ιατρούς και επαγγελματίες υγείας, η διάρκεια αυτών δύναται κατά περίπτωση να είναι μία διδακτική ώρα ανά θέμα και ανά τάξη, ενώ προτείνεται η ενοποίηση θεμάτων και επιλογή έως τριών (3) ενοτήτων που θα παρουσιάζονται ανά τάξη.

Το E-BUG αναπτύσσεται αποκλειστικά με το υλικό και τη μεθοδολογία που καθορίζεται από τους φορείς που διαμόρφωσαν την παρέμβαση και κατά συνέπεια, κάθε άλλη διαμόρφωση υλικού – παρουσιάσεων και μεθοδολογίας δεν είναι σύμφωνη με τη φιλοσοφία αυτού, τους όρους που θέτει το Υπουργείο Υγείας και κατ' επέκταση της έγκρισης που χορηγεί το Υ.ΠΑΙ.Θ./Λ.Ε.Π.

3. Το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα E-BUG τελεί υπό την επιστημονική ευθύνη του τομέα Δημόσιας και Διοικητικής Υγιεινής της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας. Επισημαίνεται ότι, η χρήση του εν λόγω εκπαιδευτικού υλικού στα σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, είχε εγκριθεί αρχικά κατά το σχολικό έτος 2016-2017.

Τονίζεται ότι λόγω εξάντλησης των (α) και (β) τευχών του E-BUG, το σχετικό υλικό είναι αναρτημένο **στον ιστότοπο www.e-bug.eu**, για αξιοποίηση από τους επαγγελματίες υγείας.

Η εν λόγω παρέμβαση έχει εγκριθεί σε Εθνικό Επίπεδο για τα σχολικά έτη 2017 – 2018, 2018-2019 και έχει εκ νέου εγκριθεί με το σχετικό (4α) έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ. για το σχολικό έτος 2019 – 2020.

Β. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΥΓΕΙΑ».

1. Γενικά

Το Πιλοτικό Δίκτυο Οικογενειακού Προγραμματισμού του Υπουργείου Υγείας, ως έργο μεταξύ άλλων είχε και τη διαμόρφωση κατάλληλου υλικού αγωγής υγείας, επιμόρφωσης, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και πληροφόρησης των επαγγελματιών υγείας, των πολιτών, των οικογενειών τους, των ευπαθών κοινωνικών ομάδων – κατηγοριών πληθυσμού, των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης, των Συλλόγων κλπ, με στόχο την προαγωγή του θεσμού του Οικογενειακού Προγραμματισμού και της Φροντίδας Μητέρας - Παιδιού.

Στο πλαίσιο του εν λόγω Πιλοτικού Δικτύου, οργανώθηκε ομάδα ειδικών Επιστημόνων και Επαγγελματιών Υγείας για τη διαχείριση θεμάτων για δράσεις και παρεμβάσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης στο πλαίσιο Αγωγής Υγείας για τον μαθητικό πληθυσμό για την “**Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία**”, καθώς και για τη διαμόρφωση σχετικού υλικού.

Η ομάδα ως σκοπό είχε να διαπραγματευτεί διάφορα αντικείμενα που σχετίζονται με το περιεχόμενο του Οικογενειακού Προγραμματισμού, που συνδέονται άμεσα με τις ανάγκες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των πολιτών, δίνοντας έμφαση στην πρόληψη, στην ανίχνευση βασικών καταστάσεων υγείας, στην κατάλληλη διαχείριση και παραπομπή σε υπηρεσίες, προσεγγίζοντας διάφορες κατηγορίες και ηλικίες πληθυσμού, δίνοντας έμφαση στους μαθητές και μαθήτριες.

2. Συνεργαζόμενοι φορείς και ειδικότητες επαγγελματιών υγείας

Στην εν λόγω ομάδα εργασίας συμμετείχαν οι ακόλουθοι επιστημονικοί φορείς με εκπροσώπους τους επαγγελματίες υγείας :

- α) Υπουργείο Υγείας, Δ/ση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Τμήμα Γ' Ανάπτυξης Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας και Πρόληψης
- β) Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αρεταίειο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Αθηνών, Β' Μαιευτική & Γυναικολογική Κλινική
- γ) Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, Δ/ση Κοινωνικής και Αναπτυξιακής Παιδιατρικής
- δ) Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας (Ε.Σ.Δ.Υ.), Τομέας Δημόσιας και Διοικητικής Υγιεινής
- ε) ΤΕΙ Αθήνας, Τμήμα Δημόσιας Υγείας & Κοινοτικής Υγείας, Κατεύθυνση Κοινοτικής Υγείας (Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής)
- στ) ΤΕΙ Αθήνας, Τμήμα Μαιευτικής (Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής)
- ζ) Μονάδα Υγείας Πατησίων, Περιφερειακό Ιατρείο Πλατείας Αμερικής

Οι ειδικότητες των επαγγελματιών υγείας που συνεργάστηκαν στο πλαίσιο αυτό ήταν παιδίατροι, γυναικολόγοι, ψυχολόγοι, κοινωνικοί επιστήμονες με ειδίκευση στην Αγωγή Υγείας, μαίες/μαιευτές και επισκέπτες/τριες υγείας.

Η χρονική περίοδος κατά την οποία εργάστηκε η ομάδα, ήταν από τον Ιούνιο του 2016 μέχρι και τον Μάιο του 2017.

3. Θεματικές ενότητες παρεμβάσεων

Η εν λόγω υποομάδα εργασίας έδωσε προτεραιότητα στην διαμόρφωση παρουσιάσεων που απευθύνονται σε αγόρια και κορίτσια εφηβικής ηλικίας – μαθητικού πληθυσμού για τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- α) «Είμαι έφηβη! Τι μου συμβαίνει;» (Α' Γυμνασίου ή και Β' Γυμνασίου)
- β) «Είμαι έφηβος! Τι μου συμβαίνει;» (Α' Γυμνασίου ή και Β' Γυμνασίου)
- γ) «Οι σχέσεις στην εφηβεία - Τα δύο φύλα» (Β' Γυμνασίου ή και Γ' Γυμνασίου)
- δ) «Σεξουαλική Αγωγή για κορίτσια» (Β' Γυμνασίου ή και Γ' Γυμνασίου)
- ε) «Σεξουαλική Αγωγή για αγόρια» (Β' Γυμνασίου ή και Γ' Γυμνασίου)
- στ) «Αντισύλληψη στην εφηβεία» (Α' & Β' Λυκείου)
- ζ) «Σεξουαλικά Μεταδιδόμενες Λοιμώξεις» (Α' & Β' Λυκείου)

Ειδικότερα:

- i. Οι προαναφερόμενες θεματικές ενότητες, έχουν σχεδιαστεί ώστε να αναπτυχθούν σε διαφορετικές ηλικίες και διαφορετικές σχολικές τάξεις, προκειμένου να υλοποιηθούν, είτε ως ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο παρεμβάσεων για την προαγωγή της αναπαραγωγικής και της σεξουαλικής υγείας στους εφήβους, είτε ως ένας κύκλος παρεμβάσεων σε τάξεις του Γυμνασίου ή του Λυκείου, είτε ως αυτόνομων δράσεων σε επίπεδο ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό εφ' όσον υπάρχει η δυνατότητα, οι εν λόγω παρεμβάσεις να γίνονται με ολοκληρωμένο χαρακτήρα σε κάθε σχολείο και όχι μεμονωμένα σε κάθε τάξη.
- ii. Οι θεματικές ενότητες περιλαμβάνουν παρουσιάσεις (Power point) και συνοδεύονται από κατευθυντήριες συστάσεις για τους επαγγελματίες υγείας, αλλά και για τους εκπαιδευτικούς στον βαθμό που εμπλέκονται κατά περίπτωση.
- iii. Οι ανωτέρω θεματικές ενότητες προτείνεται να οργανώνονται και να αναπτύσσονται στα σχολεία με τις ακόλουθες διαδικασίες και εναλλακτικές επιλογές:
- Οι θεματικές ενότητες α και β, παρουσιάζονται σε μαθητές/τριες της Α' Γυμνασίου κατά κύριο λόγο, ενώ δίδεται η δυνατότητα παρουσίασης και σε μαθητές/τριες της Β' Γυμνασίου ως προκαταρκτικές ενότητες (εφ' όσον δεν τους έχουν παρουσιαστεί ως μαθητές/τριες της Α' τάξης). Η παρουσίαση των εν λόγω ενοτήτων γίνεται παράλληλα, ξεχωριστά σε κορίτσια και σε αγόρια και με ανάλογο εξοπλισμό παρουσίασης και κατά προτεραιότητα από ομόφυλο εκπαιδευτή και απαιτείται μία διδακτική ώρα ανά τάξη (έως δύο τμήματα).
  - Η θεματική ενότητα γ παρουσιάζεται αποκλειστικά σε μαθητές/τριες της Β' Γυμνασίου ή και της Γ' Γυμνασίου, εφ' όσον έχει προηγηθεί η παρουσίαση των θεματικών ενοτήτων α και β (είτε στην Α' είτε στην Β' Γυμνασίου). Γίνεται από κοινού σε εφήβους κορίτσια και αγόρια σε μία παρουσίαση, σε μία διδακτική ώρα ανά τάξη (έως δύο τμήματα).
  - Οι θεματικές ενότητες δ και ε, παρουσιάζονται σε μαθητές/τριες της Β' Γυμνασίου ή και της Γ' Γυμνασίου. Η παρουσίαση των εν λόγω ενοτήτων γίνεται παράλληλα, ξεχωριστά σε κορίτσια και σε αγόρια και με ανάλογο εξοπλισμό παρουσίασης και κατά προτεραιότητα από ομόφυλο εκπαιδευτή και απαιτείται μία διδακτική ώρα ανά τάξη (έως δύο τμήματα).

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να έχει προηγηθεί η παρουσίαση της θεματικής ενότητας γ και αντίστοιχα της α και β, όπως προαναφέρθηκε.

- Οι θεματικές ενότητες στ και ζ, δύναται να παρουσιάζονται σε μαθητές/τριες της Α΄ και Β΄ τάξης Λυκείου, είτε μεμονωμένα ανά τάξη, είτε μαζί την ίδια χρονική περίοδο ανά τάξη και από μία διδακτική ώρα ανά τάξη (έως δύο τμήματα). Επίσης δίδεται η δυνατότητα παρουσίασης της θεματικής ενότητας γ, σε μαθητές Α΄ και Β΄ Λυκείου, εισαγωγικά πριν τις ενότητες στ και ζ.

iv. Όλες οι προαναφερόμενες θεματικές ενότητες, **δύναται να παρουσιάζονται από** ιατρούς και επαγγελματίες υγείας που εργάζονται κατά προτεραιότητα στις Μονάδες και Υπηρεσίες Οικογενειακού Προγραμματισμού των Νοσοκομείων, στις Δημόσιες Δομές Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του ΕΣΥ (Κέντρα Υγείας, Κέντρα Ψυχικής Υγείας, Τοπικές Ομάδες Υγείας (Τ.ΟΜ.Υ.) κλπ), καθώς και σε άλλες υπηρεσίες Νοσοκομείων του ΕΣΥ (π.χ. Γυναικολογικές, Παιδιατρικές κλινικές, Υπηρεσίες Πρόληψης και Προαγωγής Υγείας κ.λ.π.), καθώς και σε υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας των Περιφερειών της χώρας, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τους Υπευθύνους Αγωγής Υγείας / Σχολικών Δραστηριοτήτων των οικείων Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης.

Τη θεματική ενότητα γ, δύναται επίσης να παρουσιάζουν εκπαιδευτικοί και κοινωνικοί επιστήμονες (π.χ. Κοινωνιολόγοι, Ψυχολόγοι κ.λ.π.)

v. Ως **προτεινόμενη περίοδος** για την διενέργεια των παρουσιάσεων των κατά περίπτωση θεματικών ενότητων, **ορίζεται ο Δεκέμβριος έως και ο Απρίλιος** κάθε σχολικού έτους, δεδομένου ότι ήδη έχει περάσει σημαντικό διάστημα από την έναρξη αυτού και ότι η εν λόγω περίοδος παρέχει την δυνατότητα ανάπτυξης των θεματικών ενότητων, κυρίως για τη Β΄ Γυμνασίου ή για την Α΄ ή την Β΄ Λυκείου. Επίσης, συνιστάται μεταξύ των παρουσιάσεων (εφ' όσον γίνονται στην ίδια τάξη), να μεσολαβεί διάστημα μίας έως δύο εβδομάδων προκειμένου να ανακύπτουν απορίες και θέματα προς συζήτηση που είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν και να απαντηθούν στο πλαίσιο των επόμενων παρουσιάσεων.

vi. Η **διάρκεια των παρουσιάσεων** δύναται κατά περίπτωση να είναι **μία διδακτική ώρα ανά θεματική ενότητα, ανά τάξη (έως δύο τμήματα) και να διενεργούνται εντός σχολικού ωραρίου.**

- vii. Σε μαθητές/τριες της Α' και της Β' Λυκείου, μετά την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων, να εξετάζεται η δυνατότητα διενέργειας επισκέψεων σε Μονάδες και Υπηρεσίες Οικογενειακού Προγραμματισμού για σχετική ενημέρωση, στο πλαίσιο διδακτικών και σχολικών δραστηριοτήτων.

Επισημαίνεται ότι, οι δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για την προαγωγή του μητρικού θηλασμού, δεν διενεργούνται σε μαθητικό πληθυσμό, παρά μόνο σε γονείς στο πλαίσιο του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων και των σχετικών για ενήλικες και δεν εντάσσονται στο πλαίσιο του εν λόγω θεματικού άξονα.

Επίσης, σημειώνεται ότι μέχρι ολοκλήρωσης μίας αρχικής περιόδου (περίπου τριών σχολικών ετών) υλοποίησης του εν λόγω θεματικού άξονα στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και στατιστικής – ποιοτικής αξιολόγησης των διαδικασιών και αποτελεσμάτων αυτής, δεν επιτρέπεται η επέκταση της εν λόγω παρέμβασης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση με το ίδιο ή διαφοροποιημένο υλικό (το Υ.Υ. σχεδιάζει μελλοντικές ρυθμίσεις).

Η Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία αναπτύσσεται αποκλειστικά με το υλικό και τη μεθοδολογία που καθορίζεται από τους φορείς που διαμόρφωσαν την παρέμβαση και κατά συνέπεια, κάθε άλλη διαμόρφωση υλικού – παρουσιάσεων και μεθοδολογίας δεν είναι σύμφωνη με τη φιλοσοφία αυτού, τους όρους που θέτει το Υπουργείο Υγείας και κατ' επέκταση της έγκρισης που χορηγεί το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π.

Η εν λόγω παρέμβαση έχει εγκριθεί σε Εθνικό Επίπεδο για τα σχολικά έτη 2017 – 2018, 2018-2019 και έχει εκ νέου εγκριθεί με το σχετικό (4α) έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ. για το σχολικό έτος 2019 – 2020.

Γ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ

1. Στο πλαίσιο της «ανάπτυξης και οργάνωσης Εθνικού Πιλοτικού Προγράμματος για την ανάπτυξη της Εθελοντικής Αιμοδοσίας», όπως αυτό εγκρίθηκε με το υπ' αριθμ. Γ2γ/οικ 24641/23.03.2018 έγγραφο του Υπουργείου Υγείας, η Διοίκηση του Εθνικού

Κέντρου Αιμοδοσίας (Ε.ΚΕ.Α.) σε συνεργασία με τη Δ/ση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και τη Δ/ση Οργάνωσης και Λειτουργίας Νοσ/κών Μονάδων και Εποπτευόμενων Φορέων του Υπουργείου Υγείας και την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Εθελοντών Αιμοδοτών (Π.Ο.Σ.Ε.Α.), διαμόρφωσαν έντυπο, οπτικοακουστικό και παιδαγωγικό υλικό για την προαγωγή της εθελοντικής αιμοδοσίας στο πλαίσιο αγωγής υγείας για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του μαθητικού πληθυσμού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε θέματα εθελοντικής προσφοράς αίματος.

2. Το εν λόγω υλικό περιλαμβάνει, παρουσίαση (power point), βίντεο, αφίσες, ενημερωτικά φυλλάδια και παιδαγωγικό υλικό που δύναται να χρησιμοποιηθεί για δράσεις/παρεμβάσεις αγωγής υγείας σε διαφορετικές ηλικίες και διαφορετικές σχολικές τάξεις.

Ειδικότερα :

- α) Παρουσίαση (power point) με τίτλο «**εθελοντική αιμοδοσία**» (μαθητές/τριες ηλικίας 11-18 ετών/Ε', ΣΤ' τάξεις Δημοτικού, Γυμνάσιο, Α', Β' τάξεις Λυκείου)
- β) Βίντεο για την ευαισθητοποίηση στην εθελοντική αιμοδοσία, διάρκειας 8 λεπτών και 46 δευτερολέπτων (μαθητές/τριες ηλικίας 11-18 ετών/Ε', ΣΤ' τάξεις Δημοτικού και Γυμνάσιο, Α', Β' Λυκείου)
- γ) Φυλλάδιο με τίτλο «**Τι πρέπει να γνωρίζει ο αιμοδότης**» (μαθητές/τριες ηλικίας 11-18 ετών)
- δ) Φυλλάδιο με τίτλο «**Μοιράσου τη ζωή. Δώσε Αίμα**» (μαθητές/τριες ηλικίας 11-18 ετών)
- ε) Αφίσα με τίτλο «**Μοιράσου τη ζωή. Δώσε αίμα**» (αγόρι),
- στ) Αφίσα με τίτλο «**Μοιράσου τη ζωή. Δώσε αίμα**» (κορίτσι),
- ζ) Αφίσα με τίτλο «**Εθελοντική Αιμοδοσία, Ζωή και Ελπίδα για τον συνάνθρωπό σου**» (μαθητές/τριες ηλικίας 11-18 ετών)
- η) Αφίσα υπό διαμόρφωση για την Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντή Αιμοδότη 2018 (μαθητές/τριες 11-18 ετών)
- θ) Εκπαιδευτικό υλικό (για μαθητές/τριες Ε',ΣΤ' Δημοτικού και Γυμνασίου/όπως διαμορφώθηκε από την Π.Ο.Σ.Ε.Α.)
- ι) Video με τίτλο «be there for someone else» (μαθητές/τριες 11-18 ετών)
- ια) Σήμα για την «Αιμοσταλίτσα» (μαθητές/τριες 11-18 ετών)

3. Η προαναφερόμενη θεματική ενότητα **δύναται να παρουσιάζεται από** ιατρούς και επαγγελματίες υγείας που εργάζονται κατά προτεραιότητα στις υπηρεσίες του ΕΚΕΑ, στις Υπηρεσίες/Τμήματα/Κέντρα Αιμοδοσίας των Νοσοκομείων του ΕΣΥ,

στις Δημόσιες Δομές Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του ΕΣΥ, καθώς και στις υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας των Περιφερειών της χώρας, σε συνεργασία με τους προαναφερόμενους φορείς, καθώς και με τους εκπαιδευτικούς και τους Υπευθύνους Αγωγής Υγείας / Σχολικών Δραστηριοτήτων των οικείων Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης.

Προτεινόμενη περίοδος για την διενέργεια των παρουσιάσεων, **ορίζεται όλη η διάρκεια** του σχολικού έτους. Επίσης, συστήνεται καταρχήν η παρουσίαση των βίντεο στην τάξη για την ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών στην εθελοντική αιμοδοσία και σε διάστημα μίας έως δύο εβδομάδων να ακολουθεί η παρουσίαση (power point), προκειμένου να ανακύπτουν θέματα προς συζήτηση που είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν και να απαντηθούν στο πλαίσιο των επόμενων παρουσιάσεων.

Επίσης, προτείνεται οι παρουσιάσεις να πλαισιώνονται από δράσεις ενεργητικής μάθησης βιωματικού χαρακτήρα, όπως π.χ. σκίτσα/ζωγραφική, σύνταξη κειμένου ή μηνυμάτων, αφήγηση ιστοριών από παράλληλη αξιοποίηση εμπειριών στην οικογένεια ή του οικείου περιβάλλοντος, παιχνίδια – δράματα, κ.α. Επιπλέον στις παρουσιάσεις σε μαθητές/τριες Γυμνασίου και Λυκείου, δύναται να παρουσιάζουν τη βιωματική τους εμπειρία εθελοντές αιμοδότες σε συνεργασία με τους τοπικού Συλλόγους Αιμοδοτών και των κατά περίπτωση επαγγελματιών υγείας.

Η διάρκεια των παρουσιάσεων δύναται κατά περίπτωση να είναι μία διδακτική ώρα.

4. Οι Μονάδες Υγείας και οι επαγγελματίες υγείας που θα συμμετέχουν στην ανάπτυξη του θεματικού άξονα για την Εθελοντική Αιμοδοσία καλούνται απαραίτητως να συνεργάζονται και να συντονίζονται με τα Κέντρα Αιμοδοσίας των Νοσοκομείων, προκειμένου να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται όλες οι προτεινόμενες δράσεις που ακολουθούν την αρχική παρουσίαση. Κρίνεται καθοριστική η συνεργασία με το ΕΚΕΑ σε επίπεδο συντονισμού, τήρησης της μεθοδολογίας, επιμόρφωσης και συλλογής δεδομένων.

Η εν λόγω παρέμβαση έχει εγκριθεί σε Εθνικό Επίπεδο για τα σχολικά έτη 2017 – 2018, 2018-2019 και έχει εκ νέου εγκριθεί με το σχετικό (4α) έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ. για το σχολικό έτος 2019 – 2020.

Δ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΑΓΩΓΗ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ»

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Δ.1 : «ΔΟΝΤΙΑ ΓΕΡΑ – ΣΤΟΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ»

1. Το πρόγραμμα «Αγωγή Στοματικής Υγείας σε 800 ολόημερα δημοτικά σχολεία και 150 σχολεία απομακρυσμένων περιοχών», υλοποιήθηκε από την Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία με τη συνεργασία των Υπουργείων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΣΠΑ) 2007-2013.

Το πρόγραμμα στηρίζεται στην ενεργητική μάθηση και έχει ως σκοπό την αλλαγή στάσης και συμπεριφοράς των μαθητών/-τριών, ενισχύοντας την υπευθυνότητα, την επικοινωνία, την αυτοπεποίθηση, την αυτοεκτίμηση, την προσωπικότητα και την ικανότητα του μαθητή/τριας για την υιοθέτηση υγιεινών τρόπων ζωής. Έτσι, επιδιώκεται η θετική τροποποίηση της συμπεριφοράς των μαθητών/τριών με στόχο την προστασία και την προαγωγή της στοματικής τους υγείας.

Στο πλαίσιο του προγράμματος προβλεπόταν:

- α. Εκπαιδευτικό πρόγραμμα αγωγής στοματικής υγείας, ενταγμένο στο αναμορφωμένο ωρολόγιο πρόγραμμα για τα σχολικά έτη 2011-2012 / 2012-2013.
- β. Επίσκεψη οδοντιάτρων στα σχολεία για την ενημέρωση των μαθητών/-τριών και την επίλυση τυχόν αποριών τους, τον έλεγχο της στοματικής τους υγείας και την ενημέρωση των γονέων τους καθώς και τη φθορίωση των δοντιών τους.

2. Το εκπαιδευτικό ενημερωτικό υλικό «Αγωγή Στοματικής Υγείας», κατατίθεται για την αξιοποίησή του σε όλες τις τάξεις της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Νηπιαγωγεία και Δημοτικά) και περιλαμβάνει έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό ως ακολούθως :

Α) Υλικό για τους Γονείς και τα Παιδιά

- i. Εκπαιδευτικό cd-rom στο οποίο εμπεριέχονται video, τραγούδια, παιχνίδια, συμβουλές για γερά δόντια (αναρτημένο στον ιστότοπο http://www.geradontia.gr/index.php?mod=content&cid=parents_material)
- ii. Ενημερωτικό φυλλάδιο για τα παιδιά
- iii. Ενημερωτικό φυλλάδιο για τους γονείς

- iv. Ενημερωτικό φυλλάδιο για τους γονείς, στην Αγγλική γλώσσα με τίτλο «Information – Parents’ powerful weapon»
- v. Δύο αφίσες (Μελισσόυλα και Χαρούμενα Παιδάκια)

Το εν λόγω έντυπο ενημερωτικό υλικό (αφίσες και φυλλάδια) έχει ανατυπωθεί από το Υπουργείο Υγείας και είναι διαθέσιμο στους φορείς (κατόπιν σχετικού αιτήματος) για αξιοποίηση για δράσεις σε Σχολικές Μονάδες.

Β) Υλικό για τους εκπαιδευτικούς

- i. Εκπαιδευτικό υλικό αγωγής της στοματικής υγείας για μαθητές ηλικίας 9-12 ετών.
- ii. Εκπαιδευτικό εγχειρίδιο με τίτλο «Αγωγή Υγείας - Βασικές Αρχές - Σχεδιασμός Προγράμματος».

3. Η εν λόγω παρέμβαση έχει διττό χαρακτήρα διότι αναπτύσσεται τόσο σε επίπεδο Αγωγής Υγείας (από εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες υγείας για τη φροντίδα των δοντιών και του στόματος), όσο και σε επίπεδο προληπτικής οδοντιατρικής (κλινικός έλεγχος, οδηγίες για γονείς και παραπομπή).

Η εκπαιδευτική παρέμβαση δύναται να υλοποιείται κατά σειρά προτεραιότητας από οδοντιάτρους και επαγγελματίες υγείας που εργάζονται στις Δημόσιες Δομές Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του ΕΣΥ (Κέντρα Υγείας – Τοπικές Μονάδες Υγείας (ΤΟ.Μ.Υ.) κλπ), στις υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας των Περιφερειών της χώρας, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τους Υπευθύνους Αγωγής Υγείας / Σχολικών Δραστηριοτήτων των οικείων Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης.

Ως προτεινόμενη περίοδος για την διενέργεια των παρεμβάσεων και προληπτικών ελέγχων, ορίζεται όλο το σχολικό έτος.

Η διάρκεια της δράσης δύναται κατά περίπτωση να είναι έως δύο (2) διδακτικές ώρες από οδοντίατρο ή επαγγελματία υγείας, με δυνατότητα εκ παραλλήλου διενέργειας προληπτικών ελέγχων από οδοντίατρο σε διαφορετική αίθουσα και με αξιοποίηση των προτεινόμενων από το Υπουργείο Υγείας σχεδίων πιλοτικών εντύπων καταγραφής (τα οποία απευθύνονται σε δομές του ΕΣΥ – διευκρινίζεται ότι κατά τη συμπλήρωση του ΕΝΤΥΠΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΟΥ δεν θα πρέπει να συμπληρώνονται τα πεδία «Επώνυμο», «Όνομα» και «ΑΜΚΑ»).

Προτείνεται η παρέμβαση «Αγωγή Στοματικής Υγείας» να διενεργείται καθολικά στους/στις μαθητές/τριες της Α' και της Β' Δημοτικού, δεδομένου ότι σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 810/24-05-2017 έγγραφο της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας είναι κατάλληλο για τους μαθητές/τριες σε όλες τις τάξεις της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και τα Νηπιαγωγεία (για λόγους εδραίωσης υγιεινών συνηθειών και συμπεριφορών).

Επιπρόσθετα, η εν λόγω παρέμβαση δύναται να διεξάγεται και στις υπόλοιπες τάξεις του Δημοτικού με τη συνεργασία των κατά τόπους δομών της Π.Φ.Υ. και των Περιφερειακών Δ/νσεων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Η Αγωγή Στοματικής Υγείας αναπτύσσεται αποκλειστικά με το υλικό και τη μεθοδολογία που καθορίζεται από τους φορείς που διαμόρφωσαν την παρέμβαση και κατά συνέπεια, κάθε άλλη διαμόρφωση υλικού – παρουσιάσεων και μεθοδολογίας δεν είναι σύμφωνη με τη φιλοσοφία αυτού, τους όρους που θέτει το Υπουργείο Υγείας και κατ' επέκταση της έγκρισης που χορηγεί το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π.

Η εν λόγω παρέμβαση έχει εγκριθεί σε Εθνικό Επίπεδο για τα σχολικά έτη 2017 – 2018, 2018-2019 και έχει εκ νέου εγκριθεί με το σχετικό (4α) έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ. για το σχολικό έτος 2019 – 2020.

Η παρουσίαση της παρέμβασης και όλο το υλικό που πλαισιώνει το θεματικό άξονα είναι αναρτημένο στο ιστότοπο <http://www.geradontia.gr/>.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Δ.2 : «ΣΤΟΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ»

Σύμφωνα με τα υπ' αρ. πρωτ. 818, Φ45/17-05-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 37502/20-5-2019) και 841, Φ45/23-05-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 38928/23-5-2019) έγγραφα της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας και το υπ' αρ. 2-2019/17-05-2019 Πρακτικό Συνεδρίασης του Δ.Σ. για έγκριση της σχετικής πρότασης, έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει εγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π. με το σχετικό 4β έγγραφο για το σχολικό έτος 2019-2020, η ανάπτυξη της παρέμβασης Δ.2. με θέμα: «ΣΤΟΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ» στο πλαίσιο του Θεματικού άξονα Δ. «ΑΓΩΓΗ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ».

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριων σε θέματα αναφορικά με τη σύνδεση της σωματικής υγείας με τη στοματική υγεία και με επιμέρους πτυχές της που σχετίζονται με τις διατροφικές συνήθειες των παιδιών και εφήβων και αφορά κυρίως τα ροφήματα και κάποια τρόφιμα

και συγκεκριμένα : σακχαρούχα (ζάχαρη, υποκατάστατα και γλυκαντικές ουσίες), γαλακτοκομικά (με σοκολάτα και εμπλουτισμένα παρασκευάσματα με βάση το γάλα και το γιαούρτι), φυσικοί χυμοί, αναψυκτικά, καφές, τσάι, ενεργειακά ποτά – energy drinks (καφεϊνούχα και μη), για αθλητές-sports drinks, αλκοολούχα ποτά.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί παρουσιάσεις α) με τίτλο «Διαλέγω τι τρώω και πίνω για να έχω γερά δόντια» για μαθητές/τριες ηλικίας 5 – 7 ετών (Νηπιαγωγείο και Α΄-Β΄ Δημοτικού), β) με τίτλο «Νόσοι των δοντιών που σχετίζονται με τη διατροφή» για μαθητές/τριες ηλικίας 8 – 12 ετών (Γ΄-ΣΤ΄ Δημοτικού) και γ) με τίτλο «Νόσοι των δοντιών που σχετίζονται με τη διατροφή» για μαθητές/τριες ηλικίας 13 – 17 ετών (Γυμνάσιο και Λύκειο).

Η εν λόγω παρέμβαση δύναται να υλοποιείται κατά σειρά προτεραιότητας από οδοντιάτρους και επαγγελματίες υγείας που εργάζονται στις Δημόσιες Δομές Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας του ΕΣΥ (Κέντρα Υγείας, κλπ), στις Τ.Ο.Μ.Υ., στις υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας των Περιφερειών της χώρας, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τους Υπεύθυνους Αγωγής Υγείας των οικείων Περιφερειακών Διευθύνσεων Εκπαίδευσης.

Ως προτεινόμενη περίοδος για την διενέργεια των παρεμβάσεων ορίζεται όλο το σχολικό έτος.

Η διάρκεια της παρουσίασης προτείνεται να είναι για Νηπιαγωγείο - Δημοτικό μία (1) διδακτική ώρα ανά παρουσίαση και ανά τάξη και για το Γυμνάσιο – Λύκειο δύο (2) διδακτικές ώρες ανά παρουσίαση και ανά τάξη εντός σχολικού ωραρίου.

Προτείνεται η παρέμβαση Δ.2. «ΣΤΟΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ», να υλοποιείται στις τάξεις Δημοτικού εφόσον προηγηθεί η ανάπτυξη της παρέμβασης Δ.1.

Στις περιπτώσεις που στις σχολικές μονάδες έχει σχεδιαστεί η ανάπτυξη του θεματικού άξονα ΙΣΤ. «ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗ ΑΓΩΓΗ», προτείνεται να ακολουθεί και η παρέμβαση Δ.2. «Στοματική υγεία και διατροφή».

Ε. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΠΝΟΥ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ» .

Λαμβάνοντας υπόψη την στρατηγική του Υπουργείου Υγείας σχετικά με πολιτικές που αφορούν στην πρόληψη και στην διαχείριση της χρήσης καπνού,

κατατέθηκαν από αρμόδιους φορείς οι ακόλουθες εξειδικευμένες παρεμβάσεις οι οποίες αναπτύσσονται με τη μεθοδολογία και το υλικό που κατατίθεται κατά περίπτωση για υλοποίηση σε μαθητικό πληθυσμό στο πλαίσιο της Αγωγής Υγείας.

Συγκεκριμένα:

α) οι παρεμβάσεις Ε.1. και Ε.2. υιοθετούνται από το Υπουργείο Υγείας ως προς την ανάπτυξη και αξιοποίησή τους, όπως υλοποιούνται έως σήμερα και όπως έχουν κατατεθεί με ξεχωριστά αιτήματα από τους φορείς τους, με τις ανάλογες προσαρμογές που συστάθηκαν και εγκρίθηκαν από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π.

β) η παρέμβαση Ε.3. κατατίθεται από τον αρμόδιο φορέα μέσω του Υπουργείου Υγείας και εγκρίθηκε από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Ε.1: «ΕΛΛΑΔΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΑΠΝΟΥ – SMOKE FREE GREECE» (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ).

Σύμφωνα με το από 20-04-2018 έγγραφο της Ελληνικής Αντικαρκινικής Εταιρείας και της υπ' αριθμ. 521ης της 27-03-2018 Συνεδρίασης του Δ.Σ. περί έγκρισης της συνέχισης των δράσεων της παρέμβασης «SMOKE FREE GREECE 'Η ΕΛΛΑΔΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΑΠΝΟΥ», υιοθετείται από το Υπουργείο Υγείας η εν λόγω παρέμβαση προκειμένου να αναπτυχθεί στο θεματικό άξονα «ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΠΝΟΥ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ», στο πλαίσιο Αγωγής Υγείας για μαθητικό πληθυσμό σε εθνικό επίπεδο.

Με το υπ' αρ. πρωτ. 411/03-5-2019 (εισ. ΠΦΥ 33139/06-5-2019) έγγραφο της Ελληνικής Αντικαρκινικής Εταιρείας, αποφασίστηκε η ανανέωση συνεργασίας με το Υπουργείο Υγείας για συνέχιση ανάπτυξης της εν λόγω παρέμβασης για το σχολικό έτος 2019-2020.

Οι παρεμβάσεις απευθύνονται στις τάξεις Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, Α',Β',Γ' Γυμνασίου και στην Α' τάξη Λυκείου, όπου οι μαθητές/τριες ενημερώνονται, ανάλογα με την ηλικία και το γνωστικό τους επίπεδο, σε ομάδες των 30 ατόμων, είτε στο χώρο του σχολείου τους, είτε σε ειδικά διαμορφωμένες αίθουσες του προγράμματος. Οι παρεμβάσεις διαρκούν δύο (2) διδακτικές ώρες. Η παρέμβαση περιλαμβάνει επίσης ως προαπαιτούμενο, επιμόρφωση εκπαιδευτικών, ιατρών και επαγγελματιών υγείας (ύστερα από πρόταση διεύρυνσης του Υπουργείου Υγείας) των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων, οι οποίοι θα αναπτύξουν τις σχετικές δράσεις στα σχολεία.

Επισημαίνεται ότι την παρέμβαση Ε.1. δηλώνουν στο σχετικό πίνακα 1 (Παράρτημα 1) ανάλογα με το ενδιαφέρον τους οι προαναφερόμενοι επιστήμονες υγείας, ανεξαρτήτως αν έχουν λάβει την σχετική επιμόρφωση από το φορέα. Όσοι έχουν επιμορφωθεί από τον αρμόδιο φορέα, έχουν τη δυνατότητα να υλοποιούν τις παρεμβάσεις απευθείας στις σχολικές μονάδες, ενώ οι υπόλοιποι εντάσσονται στο σχεδιασμό επιμόρφωσής τους ανά περιοχή.

Η εν λόγω παρέμβαση έχει εγκριθεί, σύμφωνα με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Φ2.1/161937/28-09-2018/Δ7 και Φ2.1/147892/ 10-09-2018/Δ72018/Δ7 έγγραφα του Υ.ΠΑΙ.Θ., για το σχολικό έτος 2018-2019 και έχει κατατεθεί με ξεχωριστό αίτημα από τον φορέα για επανέγκριση, προκειμένου να αναπτυχθεί στο πλαίσιο του θεματικού άξονα ως παρέμβαση που υιοθετείται από το Υπουργείο Υγείας για την πρόληψη της χρήσης καπνού στα σχολεία.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Ε.2 : «ΚΑΠΝΙΣΜΑ ; ΟΧΙ ΕΜΕΙΣ!» (ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ, ΟΚΑΝΑ)

Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ. 17909/17-5-2018 έγγραφο του Τμήματος Εφαρμογών Πρόληψης της Δ/σης Εφαρμογής Προγραμμάτων του Οργανισμού κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ), περί έγκρισης της συνέχισης της παρέμβασης «ΚΑΠΝΙΣΜΑ; ΟΧΙ ΕΜΕΙΣ!», υιοθετείται από το Υπουργείο Υγείας η εν λόγω παρέμβαση, προκειμένου να αναπτυχθεί στο θεματικό άξονα «ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΠΝΟΥ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ», στο πλαίσιο Αγωγής Υγείας για μαθητικό πληθυσμό σε εθνικό επίπεδο.

Με το υπ' αρ. πρωτ. 18023/08-5-2019 (εισ. ΠΦΥ 34099/08-5-2019) έγγραφο του Οργανισμού κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ), αποφασίστηκε η ανανέωση συνεργασίας με το Υπουργείο Υγείας για συνέχιση ανάπτυξης της εν λόγω παρέμβασης για το σχολικό έτος 2019-2020.

Η παρέμβαση έχει χαρακτήρα ολιστικού προγράμματος πρόληψης που στοχεύει στη δημιουργία μιας πολιτικής για την πρόληψη του καπνίσματος στο σχολείο και αξιοποιεί υλικό με τη μορφή ηλεκτρονικού βιβλίου και σχετικές βιωματικές παρουσιάσεις, εντός ή εκτός σχολικού ωραρίου, σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς και γονείς. Το εν λόγω ηλεκτρονικό βιβλίο, περιλαμβάνει ενότητες σχετικά με την έκταση και την μορφολογία του προβλήματος, την πρόληψη και τους στόχους της παρέμβασης, τη μεθοδολογία και την αξιολόγηση και την ανάλυση των εργασιών της κύριας και της ενισχυτικής παρέμβασης, κλπ. Η παρέμβαση απευθύνεται σε μαθητές/τριες των τάξεων Δ', Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, εμπλέκει τους γονείς και κηδεμόνες, καθώς και τους

εκπαιδευτικούς. Υλοποιείται: α) από τα εξειδικευμένα στελέχη των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας, τα οποία προέρχονται από τον χώρο των Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών (πχ Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί Λειτουργοί, Ψυχίατροι, Κοινωνιολόγοι, Κοινωνικοί Ανθρωπολόγοι, κλπ), β) από εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, οι οποίοι εκπαιδεύονται από τα στελέχη των Κέντρων Πρόληψης και στη συνέχεια εποπτεύονται κατά την εφαρμογή τους και γ) από ιατρούς και επαγγελματίες υγείας των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και των Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων, με την αντίστοιχη συνεργασία, κατάρτιση και εποπτεία (προαπαιτείται επιμόρφωση σε συνεργασία με το φορέα).

Επισημαίνεται ότι την παρέμβαση Ε.2. δηλώνουν στο σχετικό πίνακα 1 (Παράρτημα 1) ανάλογα με το ενδιαφέρον τους οι προαναφερόμενοι επιστήμονες υγείας, ανεξαρτήτως αν έχουν λάβει την σχετική επιμόρφωση από το φορέα. Όσοι έχουν επιμορφωθεί από τον αρμόδιο φορέα, έχουν τη δυνατότητα να υλοποιούν τις παρεμβάσεις απευθείας στις σχολικές μονάδες, ενώ οι υπόλοιποι εντάσσονται στο σχεδιασμό επιμόρφωσής τους ανά περιοχή.

Η εν λόγω παρέμβαση έχει αρχικώς εγκριθεί, σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 189958/ΓΔ4/24-11-2014 έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ., λαμβάνοντας τις σχετικές εγκρίσεις κατ' έτος και με το υπ' αριθμ. Φ2.1/218405/Δ7/19-12-2018 έγγραφο για το σχολικό έτος 2018-2019. Η παρέμβαση έχει κατατεθεί με ξεχωριστό αίτημα (σχετ. 5) από τον φορέα για επανέγκριση, προκειμένου να αναπτυχθεί στο σχολικό έτος 2019-2020 στο πλαίσιο του θεματικού άξονα ως παρέμβαση που υιοθετείται από το Υπουργείο Υγείας για την πρόληψη της χρήσης καπνού στα σχολεία.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Ε.3 : «ΤΑ ΔΥΝΑΤΑ ΟΧΙ» (4η Υ.Πε. - ΘΕΑΓΕΝΕΙΟ Α.Ν.Θ.)

Σύμφωνα με α) το αρ.πρωτ. 9576/2-5-2019 έγγραφο του Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «ΘΕΑΓΕΝΕΙΟ» και το απόσπασμα πρακτικού της υπ' αρ. 13^{ης} /17-4-2019 Συνεδρίασης του Δ.Σ. του Νοσοκομείου, θέμα 15^ο και β) το αρ. πρωτ. 19285/8-5-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 34471/9-5-19) έγγραφο της 4^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας, έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει επανεγκριθεί η παρέμβαση από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π., για την ανάπτυξη αυτής με θέμα : «ΤΑ ΔΥΝΑΤΑ ΟΧΙ» στο πλαίσιο του θεματικού άξονα ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΠΝΟΥ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ.

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των παιδιών για τους κινδύνους και τις συνέπειες στην υγεία των νόμιμων εξαρτησιογόνων ουσιών, καθώς και η ανάπτυξη προσωπικών δεξιοτήτων άρνησης στις προκλήσεις κινδύνου και σε αρνητικά πρότυπα, όπως είναι η χρήση καπνού.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί παιδαγωγικό υλικό που περιλαμβάνει α) τεύχος με κατευθυντήριες οδηγίες για εκπαιδευτικούς, με 10 θεματικές ενότητες που ενδεικτικά αναφέρονται, στους «Χαρακτήρες του ΟΧΙ», «Τα ΔΥΝΑΤΑ ΟΧΙ», «Ο κύκλος που δυναμώνει – Αυτοεκτίμηση» κλπ, καθώς και στις τεχνικές ανάπτυξης βιωματικών εργαστηρίων παραμυθιού και κουκλοθέατρου και β) παρουσίαση (power point) βιωματικής εκπαίδευσης όπου παρουσιάζονται οι διαδικασίες και η μεθοδολογία ανάπτυξης και οργάνωσης αυτής.

Η παρέμβαση απευθύνεται σε μαθητές/τριες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Νηπιαγωγείο έως Γ΄ τάξη Δημοτικού) και υλοποιείται εντός σχολικού ωραρίου για περίοδο τουλάχιστον τριών μηνών, διάρκειας από 20 έως 40 ώρες, οι οποίες θα διαχέονται κατά περίπτωση σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών, εντασσόμενη στο διδακτικό έργο στο πλαίσιο της ευέλικτης ζώνης ή ως πρόγραμμα αγωγής υγείας. Υλοποιείται από τους εκπαιδευτικούς των τάξεων με την προϋπόθεση να έχουν εξειδίκευση σε συναφή προγράμματα πρόληψης εθισμού και εξαρτήσεων στην εκπαίδευση (Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π.).

Επίσης παρέχεται η δυνατότητα υλοποίησης της παρέμβασης σε γονείς και παιδιά (εκτός σχολικού ωραρίου) από επαγγελματίες υγείας των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων, που έχουν εμπειρία στη βιωματική προσέγγιση στο πλαίσιο της Αγωγής Υγείας (δεν προαπαιτείται επιμόρφωση).

Το ανωτέρω υλικό έχει παραχθεί ως παραδοτέο στο πλαίσιο Έργου ΕΣΠΑ (2007-2013) με θέμα «Δράσεις Προαγωγής Υγείας Δήμου Παύλου Μελά για την πρόληψη και διακοπή καπνιστικής συνήθειας» και έχει λάβει αρχική έγκριση από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής για το σχολικό έτος 2013-2014 με το υπ' αριθμ. πρωτ. 175527/Γ7/19-11-2013 έγγραφο.

Η εν λόγω παρέμβαση έχει αρχικώς εγκριθεί σε Εθνικό Επίπεδο για το σχολικό έτος 2018-2019 και έχει επανεγκριθεί με το σχετικό (4α) έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ. για το σχολικό έτος 2019 – 2020.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Ε.4 : «ΑΝΑΣΑΙΝΩ ΕΛΕΥΘΕΡΑ – ΖΩ ΕΛΕΥΘΕΡΑ» (ΕΝΩΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ).

Σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 832/21-05-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 38549/22-5-2019) έγγραφο της Ένωσης Νοσηλευτών/τριων Ελλάδος (Ε.Ν.Ε.) – Ν.Π.Δ.Δ. και το υπ' αρ. 4 /23-04-2019 Απόσπασμα Πρακτικού της Συνεδρίασης του Δ.Σ. για απόφαση έγκρισης της σχετικής πρότασης, έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει εγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π., με το σχετικό (4β) έγγραφο για το σχολικό έτος 2019-2020, η ανάπτυξη της παρέμβασης Ε.4. με θέμα : «ΑΝΑΣΑΙΝΩ ΕΛΕΥΘΕΡΑ – ΖΩ ΕΛΕΥΘΕΡΑ» στο πλαίσιο του θεματικού άξονα «ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΑΠΝΟΥ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ».

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριων σε θέματα αναφορικά με τις επιπτώσεις στην υγεία από τη χρήση προϊόντων καπνού και η εξάρτηση από αυτήν, με στόχο την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που αποτρέπουν την χρήση προϊόντων καπνού στους μαθητές/τριες και στο σχολικό περιβάλλον.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί παρουσιάσεις α) για μαθητές/τριες Ε',ΣΤ' τάξεων Δημοτικού, β) για όλες τις τάξεις Γυμνασίου.

Την παρέμβαση δύναται να αναπτύσσουν εκπαιδευτικοί, καθώς και ιατροί και επαγγελματίες υγείας, των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Κέντρα Υγείας, κλπ), των Τ.Ο.Μ.Υ., των Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων.

Η παρέμβαση διενεργείται μία ώρα ανά παρουσίαση και ανά τάξη εντός σχολικού ωραρίου καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους.

Τέλος επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο του εν λόγω θεματικού άξονα προτείνεται η αξιοποίηση της παρέμβασης ΙΓ.1. «ΑΝΑΠΝΕΩ ΚΑΘΑΡΟ ΑΕΡΑ», ως εισαγωγική παρουσίαση στους μαθητές/τριες Δημοτικού και Α' τάξης Γυμνασίου.

ΣΤ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥ».

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤ.1 : «Η ΠΥΞΙΔΑ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΜΟΥ» (ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ).

Σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 395/19-04-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 32057/24-04-2019) έγγραφο του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει επανεγκριθεί η παρέμβαση από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π. για την ανάπτυξη αυτής με θέμα : «Η ΠΥΞΙΔΑ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΜΟΥ» στο πλαίσιο του θεματικού άξονα ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥ.

Σκοπός της παρέμβασης είναι να εκπαιδεύσει τα παιδιά σε δεξιότητες ζωής, ώστε να τα ενδυναμώσει και να τα υποστηρίξει στην καθημερινότητά τους. Είναι ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα κοινωνικής και συναισθηματικής αγωγής που υποστηρίζει τους μαθητές/τριες διδάσκοντάς τους δεξιότητες ζωής με δομημένο τρόπο, βάσει ερευνητικών δεδομένων και καλών πρακτικών προαγωγής της υγείας στα σχολεία.

Η εν λόγω παρέμβαση περιλαμβάνει το υλικό α) εκπαιδευτικό οδηγό για εκπαιδευτικούς Δημοτικών Σχολείων και β) Τετράδιο Μαθητή, τα οποία αξιοποιούνται στο πλαίσιο επιμορφωτικών σεμιναρίων που απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, που οργανώνονται και υλοποιούνται σε συνεργασία με το Ι.Υ.Π.

Η υλοποίηση της παρέμβασης γίνεται στις τάξεις Γ', Δ', Ε', ΣΤ' Δημοτικού, μόνο από επιμορφωμένους εκπαιδευτικούς, καθώς και από ειδικούς επιστήμονες του Ι.Υ.Π. που έχουν και τον επιστημονικό συντονισμό της παρέμβασης.

Έχει διάρκεια περίπου δύο μήνες (οκτώ εβδομάδων).

Η παρέμβαση είχε λάβει έγκριση για τα σχολικά έτη 2017-2018, 2018-2019 από το Υ.ΠΑΙ.Θ. και έχει επανεγκριθεί η υλοποίηση αυτής με το σχετικό 4α έγγραφο για το σχολικό έτος 2019-2020.

Υιοθετείται από το Υπουργείο Υγείας, για συνέχιση πιλοτικής εφαρμογής αυτής στην Περιφέρεια Αττικής για το δεύτερο σχολικό έτος 2019-2020, με προοπτική υλοποίησης επιμορφωτικών σεμιναρίων για εκπαιδευτικούς (περίπου 5), καθώς και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τόσο σε εκπαιδευτικούς, όσο και σε μαθητές/τριες προκειμένου να επεκταθεί σε εθνικό επίπεδο για επόμενα έτη .

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤ.2 : «Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΩΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»
(ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΑΘΗΝΑΣ).

Σύμφωνα με α) το αρ.πρωτ. 1100/18-04-2019 έγγραφο του Κέντρου Παιδοψυχικής Υγιεινής και β) το αρ. πρωτ. 25429/6-5-19 (εισ. Π.Φ.Υ. 33654/7-5-19) εγκριτικού εγγράφου της 1^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας Αττικής, έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει επανεγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π. η ανάπτυξη της παρέμβασης ΣΤ.2. με θέμα «Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΩΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», στο πλαίσιο του θεματικού άξονα ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥ.

Σκοπός της παρέμβασης είναι, μέσα από την επεξεργασία όψεων της διαφορετικότητας στη σχολική κοινότητα (πολυπολιτισμικότητα, αναπηρία, φύλο, αριστεία, εμφάνιση, κ.α.), να δοθεί έμφαση στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων των μαθητών/τριων (ευελιξία, σεβασμός, ενσυναίσθηση, αμοιβαιότητα, ενημερότητα) σε επίπεδο ατόμου και ομάδας, ώστε να προσεγγίσουν τη διαφορετικότητα με τρόπο που να την αναγνωρίσει και να την συμπεριλάβει η σχολική κοινότητα.

Ο στόχος είναι οι Εκπαιδευτικοί να προσομοιώσουν μέσα από βιωματικές ασκήσεις, το πώς διαφορετικοί άνθρωποι με διαφορετική γνώση, προσωπική και οικογενειακή ιστορία, διαφορετική πολιτισμική κληρονομιά, βιώματα, ηλικία, φύλο, διαφορετικές προσδοκίες και επιθυμίες, μπορούν να συναντηθούν, να συνυπάρξουν, να συνδημιουργήσουν.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί το ακόλουθο υλικό : α) Πρόγραμμα Ημερίδας, β) Παρουσίαση «ΓΛΥΚΑ ΤΟΥ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ» με θέμα : Η Διαφορετικότητα σε μία ενοποιημένη – κοινή βάση», γ) Παρουσίαση «ΓΛΥΚΑ ΤΟΥ ΚΟΥΤΑΛΙΟΥ», Παραμύθι για τη Διαφορετικότητα (οι παρουσιάσεις συνοδεύονται από μουσική επένδυση), δ) βίντεο διάρκειας 1'5'' με θέμα το «Ο μικρον» και ε) έντυπο αξιολόγησης από εκπαιδευτικούς της Ημερίδας. Το εν λόγω υλικό αξιοποιείται στο πλαίσιο επιμορφωτικών ημερίδων που απευθύνονται μόνο σε εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες οργανώνονται και υλοποιούνται σε συνεργασία με το Κέντρο Παιδοψυχικής Υγιεινής Αθηνών, ενώ το υλικό (γ) είναι δυνατό να αξιοποιηθεί για τους μαθητές/τριες Α' - Δ' τάξεων Δημοτικού.

Η υλοποίηση της παρέμβασης γίνεται σε όλες τις τάξεις Δημοτικού μόνο από επιμορφωμένους εκπαιδευτικούς, καθώς και από ιατρούς και επαγγελματίες ψυχικής υγείας του Κέντρου Παιδοψυχικής Υγιεινής Αθήνας, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τους Υπεύθυνους Αγωγής Υγείας/Σχολικών Δραστηριοτήτων των οικείων Δ/σεων Εκπαίδευσης. Έχει διάρκεια δύο ώρες ανά τάξη με διάχυση στην διδακτική ύλη, σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών.

Η παρέμβαση είχε λάβει έγκριση αρχικώς για το σχολικό έτος 2017-2018 με το υπ' αρ. Φ10α/5061/Δ4/12-1-2018 έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ. καθώς και αντίστοιχα για το σχολικό έτος 2018-2019 και με επανέγκριση υλοποίησης σύμφωνα με το σχετικό (4α) έγγραφο για το σχολικό έτος 2019-2020.

Υιοθετείται από το Υπουργείο Υγείας, μέσω του σχετικού αιτήματος του Κ.Π.Υ.Α., για συνέχιση πιλοτικής εφαρμογής αυτής στην Περιφέρεια Αττικής για το δεύτερο σχολικό έτος 2019-2020, με προοπτική υλοποίησης επιμορφωτικών ημερίδων για εκπαιδευτικούς, με συμμετοχή έως 130 ατόμων έκαστη, καθώς και με αξιολόγηση αυτών, αλλά και των αποτελεσμάτων τόσο σε εκπαιδευτικούς όσο και σε μαθητές/τριες προκειμένου να επεκταθεί σε εθνικό επίπεδο για τα επόμενα έτη.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤ.3 : «ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΧΑΛΑΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΟΥ ΣΤΡΕΣ» – (ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ).

Σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 1545/7-5-2019 έγγραφο (εισ. Π.Φ.Υ. 34473/9-5-19) της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, του Τομέα Δημόσιας και Διοικητικής Υγιεινής / απόσπασμα πρακτικού της 11^{ης}/1-4-2019 Γενικής Συνέλευσης των Καθηγητών, έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει επανεγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π. η ανάπτυξη της παρέμβασης ΣΤ.3. με θέμα «ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΧΑΛΑΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΟΥ ΣΤΡΕΣ», στο πλαίσιο του θεματικού άξονα ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥ.

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των νέων στις διαδικασίες και στους μηχανισμούς πρόληψης και διαχείρισης τους στρες με υγιείς τρόπους και με εστίαση σε τρεις βασικές τεχνικές χαλάρωσης : διαφραγματική αναπνοή, προοδευτική νευρομυϊκή χαλάρωση και νοερή απεικόνιση. Η παρέμβαση στοχεύει στην κάλυψη της ανάγκης των νέων ατόμων για έλεγχο του στρες που ενοχοποιείται για πλήθος χρόνιων νοσημάτων αλλά και για εφηβικές συμπεριφορές υγείας που ενέχουν κίνδυνο για τους εφήβους.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί υλικό που περιλαμβάνει α) παρουσίαση με τίτλο «Τεχνικές χαλάρωσης για την πρόληψη και τον έλεγχο τους στρες», με αντίστοιχες οδηγίες για εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες υγείας και β) ταινία μικρού μήκους (cartoon) διάρκειας 2'30'' σχετικά με την επίδειξη της τεχνικής της διαφραγματικής αναπνοής, για όλες τις τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου.

Την παρέμβαση δύναται να αναπτύσσουν **κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικοί Φυσικής Αγωγής καθώς και ιατροί και επαγγελματίες υγείας των Δημόσιων Δομών**

Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Κέντρα Υγείας, Κέντρα Ψυχικής Υγείας, κλπ), των Τ.Ο.Μ.Υ., Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων.

Η παρέμβαση διενεργείται δύο ώρες ανά τάξη εντός σχολικού ωραρίου, δεδομένου της σοβαρότητας του θέματος που απαιτεί εξάσκηση στις τεχνικές και συζήτηση για επίλυση αποριών με τους νέους.

Η εν λόγω παρέμβαση έχει αρχικώς εγκριθεί σε Εθνικό Επίπεδο για το σχολικό έτος 2018-2019 και έχει επανεγκριθεί με το σχετικό (4α) έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ. για το σχολικό έτος 2019 – 2020.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤ.4. : «ΒΙΩΝΩ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΜΟΥ» (ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ).

Σύμφωνα με τα αρ. πρωτ. α) 22507/09-05-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 34760/10-5-2019) και β) 23568/16-05-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 36789/16-5-2019) έγγραφα του Τμήματος Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, της Σχολής Δημόσιας Υγείας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΠΑΔΑ), έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει εγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π. με το σχετικό 4β έγγραφο για το σχολικό έτος 2019-2020, η ανάπτυξη της παρέμβασης ΣΤ.4. με θέμα : «ΒΙΩΝΩ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΜΟΥ» στο πλαίσιο του θεματικού άξονα **ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥ.**

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των νέων, ώστε να αναγνωρίζουν τα βασικά συναισθήματα, την ικανότητα να τα κατανοούν και να τα εκφράζουν, καθώς επίσης να μάθουν τις αντιδράσεις του σώματος στις συναισθηματικές καταστάσεις, ενισχύοντας έτσι την αυτοεκτίμησή τους, την προαγωγή της ψυχικής, σωματικής και κοινωνικής ευεξίας τους, αλλά και την αποδοχή της διαφορετικότητας.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί παρουσίαση με τίτλο «Βιώνω τα συναισθήματά μου» για όλες τις τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου, με αντίστοιχες οδηγίες για επαγγελματίες υγείας.

Την παρέμβαση δύναται να αναπτύσσουν μόνο ιατροί και επαγγελματίες υγείας των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Κέντρα Υγείας, Κέντρα Ψυχικής Υγείας, κλπ), των Τ.Ο.Μ.Υ., των Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων.

Η παρέμβαση διενεργείται έως δύο ώρες ανά τάξη εντός σχολικού ωραρίου, δεδομένου της σοβαρότητας του θέματος που απαιτεί συζήτηση και επίλυση αποριών με τους νέους και καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους.

Ζ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΛΙΑΚΗ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ «ΕΞΥΠΝΟΙ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ ΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑ» (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ & ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ).

Σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 24/15-03-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 23191/26-3-2019) έγγραφο της Ελληνικής Δερματολογικής και Αφροδισιολογικής Εταιρείας και της από 14-03-2019 συνεδρίασης του Δ.Σ., έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει επανεγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π., η ανάπτυξη του θεματικού άξονα/παρέμβασης με θέμα : ΗΛΙΑΚΗ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ «ΕΞΥΠΝΟΙ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ ΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑ».

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ευαισθητοποίηση και η ενημέρωση παιδιών και νέων σε θέματα αναγνώρισης της ωφέλειας αλλά και των κινδύνων που η ηλιακή ακτινοβολία προκαλεί τόσο στη φύση και στο περιβάλλον, όσο και στον οργανισμό και στο δέρμα. Κατ' επέκταση συμβάλλει στην κατάλληλη λήψη μέτρων πρόληψης και φροντίδας που οι γονείς αλλά και τα παιδιά οφείλουν να λαμβάνουν, ανάλογα με τη χρονική περίοδο και τη δραστηριότητα.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί υλικό α) παρουσίαση «Η κουκουβάγια που αγαπούσε τον ήλιο» για Δημοτικό (Α',Β',Γ' τάξεις), β) παρουσίαση «Ο Φήλιος μαθαίνει για τον ήλιο» για Δημοτικό (Δ',Ε',ΣΤ' τάξεις), γ) παρουσίαση «Ο Φοίβος μαθαίνει για τον ήλιο» για Γυμνάσιο (όλες οι τάξεις), δ) Δύο (2) αφίσες για παιδιά Δημοτικού και Γυμνασίου αντίστοιχα και ε) ένα τρίπτυχο φυλλάδιο, (με ευθύνη εκτύπωσης και διανομής αυτών από το Υπουργείο Υγείας).

Την παρέμβαση δύναται να αναπτύσσουν κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικοί καθώς και επαγγελματίες υγείας, νοσηλεύτές/τριες και επισκέπτες/τριες υγείας (όχι ιατροί) των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων. Η παρέμβαση διενεργείται μία ώρα ανά τάξη εντός σχολικού ωραρίου και κατά προτίμηση την περίοδο από Μάρτιο έως και Ιούνιο (για Δημοτικό) του σχολικού έτους, με την προϋπόθεση να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο μαθημάτων που υπάγονται στις Φυσικές Επιστήμες, συμπεριλαμβανομένης και της Μελέτης Περιβάλλοντος για τις τάξεις Α' έως Δ'

Δημοτικού, ανάλογα με τη συνάφεια της εξεταζόμενης ενότητας εκάστου σχετικού μαθήματος με το θέμα της παρέμβασης, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριων .

Η εν λόγω παρέμβαση έχει αρχικώς εγκριθεί σε Εθνικό Επίπεδο για το σχολικό έτος 2018-2019 και έχει επανεγκριθεί με το σχετικό (4α) έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ. για το σχολικό έτος 2019 – 2020.

Η. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΡΑΣΗΣ - Σ' ΑΓΑΠΩ...ΣΑΝ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΜΟΥ» (ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ).

Σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 1545/7-5-2019 έγγραφο (εισ. Π.Φ.Υ. 34473/9-5-19) της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, του Τομέα Δημόσιας και Διοικητικής Υγιεινής / απόσπασμα πρακτικού της 11^{ης}/1-4-2019 Γενικής Συνέλευσης των Καθηγητών, έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει επανεγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π. η ανάπτυξη του θεματικού άξονα/παρέμβασης με θέμα : «ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΡΑΣΗΣ – Σ' ΑΓΑΠΩ...ΣΑΝ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΜΟΥ».

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση της μαθητικής κοινότητας στους τρόπους υγιεινής, πρόληψης και προστασίας των ματιών από κινδύνους της καθημερινής ζωής. Επίσης, στόχος είναι να ανταποκριθεί στην ανάγκη των παιδιών και των νέων για έλεγχο των παραγόντων που μπορούν να βλάψουν την υγεία των ματιών και τη συνειδητοποίηση της προσωπικής τους ευθύνης για την προστασία τους.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί υλικό α) παρουσίαση για Δημοτικό (Δ', Ε', ΣΤ' τάξεις), β) παρουσίαση για Γυμνάσιο (όλες οι τάξεις), με αντίστοιχες οδηγίες για εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες υγείας.

Την παρέμβαση δύναται να αναπτύσσουν εκπαιδευτικοί καθώς και ιατροί και επαγγελματίες υγείας των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων. **Η παρέμβαση διενεργείται μία ώρα ανά τάξη εντός σχολικού ωραρίου.**

Η εν λόγω παρέμβαση έχει αρχικώς εγκριθεί σε Εθνικό Επίπεδο για το σχολικό έτος 2018-2019 και έχει επανεγκριθεί με το σχετικό (4α) έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ. για το σχολικό έτος 2019 – 2020.

Θ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ «Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ – ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΠΑΠΠΟΥ ΚΑΙ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ» (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΡΟΝΤΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΓΗΡΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ)

Σύμφωνα με την από 2/5/2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 33192/6-5-2019) έγγραφο Απόφασης του Δ.Σ. της Ελληνικής Γεροντολογικής και Γηριατρικής Εταιρείας, έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει επανεγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π., η ανάπτυξη του θεματικού άξονα/παρέμβασης με θέμα : «Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ – ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΠΑΠΠΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΓΙΑΓΙΑ».

Σκοπός της παρέμβασης είναι η άρση των προκαταλήψεων για τους ηλικιωμένους και η συνειδητοποίηση ότι τα άτομα τρίτης ηλικίας μπορούν να προσφέρουν πολλά στα παιδιά και στους νέους. Επίσης, να γίνει κατανοητό ότι όπως οι ηλικιωμένοι προσφέρουν στα παιδιά και στα εγγόνια τους, το ίδιο και αυτά μπορούν να συμβάλουν στην υποστήριξη και στην φροντίδα τους.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί υλικό α) παρουσίαση για Δημοτικό (Ε', ΣΤ' τάξεις), β) παρουσίαση για Γυμνάσιο (όλες οι τάξεις), με αντίστοιχες οδηγίες για εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες υγείας.

Την παρέμβαση δύναται να αναπτύσσουν εκπαιδευτικοί, καθώς και ιατροί και επαγγελματίες υγείας των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων. **Η παρέμβαση διενεργείται μία ώρα ανά τάξη εντός σχολικού ωραρίου.**

Η εν λόγω παρέμβαση έχει αρχικώς εγκριθεί σε Εθνικό Επίπεδο για το σχολικό έτος 2018-2019 και έχει επανεγκριθεί με το σχετικό (4α) έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ. για το σχολικό έτος 2019 – 2020.

Ι. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ»

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Ι.1 : «ΑΣΦΑΛΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ ΓΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΝΕΡΟ» (ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ

ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ).

Σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 482/16-05-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 37462/20-05-2019) έγγραφο του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού και το αρ.665 θέμα του 57/15-05-2019 απόσπασμα Πρακτικού με τη σχετική εγκριτική Απόφαση του Δ.Σ., έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει εγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π. με το σχετικό (4β) έγγραφο για το σχολικό έτος 2019-2020, η ανάπτυξη της παρέμβασης **I.1. με θέμα : «ΑΣΦΑΛΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ ΓΙΑ ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΝΕΡΟ» στο πλαίσιο του θεματικού άξονα «ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ».**

Σκοπός της παρέμβασης είναι τα παιδιά και οι νέοι να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες που σχετίζονται με την ασφάλεια στο νερό (κολύμβηση), ενισχύοντας την αυτοπροστασία/αυτοδιάσωση, να γνωριστούν με την αθλητική ναυαγοσωστική, ως μέσο δια βίου άσκησης, με στόχο την πρόληψη των τραυματισμών στο νερό και με την προαγωγή της δημόσιας υγείας.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί υλικό α) παρουσίαση με τίτλο «Ασφαλή κολύμβηση – πρόληψη ατυχημάτων στο νερό» για όλες τις τάξεις Δημοτικού και Γυμνασίου, β) οδηγίες για εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες υγείας και γ) βεβαίωση συμμετοχής μαθητών/τριων.

Την παρέμβαση δύναται να αναπτύσσουν εκπαιδευτικοί, καθώς και ιατροί και επαγγελματίες υγείας των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Κέντρων Υγείας, κλπ), των Τ.ΟΜ.Υ., των Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων.

Η παρέμβαση διενεργείται μία ώρα ανά τάξη εντός σχολικού ωραρίου και κατά προτίμηση την περίοδο από Απρίλιο έως και Ιούνιο του σχολικού έτους, λόγω της ιδιαιτερότητας του θέματος.

Η εν λόγω παρέμβαση είχε λάβει αρχικώς έγκριση από το Υ.ΠΑΙ.Θ. για το σχολικό έτος 2018-2019 και σε συνέχεια μερικής αναμόρφωσης του υλικού, έχει επανεγκριθεί από το Υ.Π.Π.Θ./Ι.Ε.Π σύμφωνα με το σχετικό 4β έγγραφο για το σχολικό έτος 2019-2020.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ I.2. : «ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ» (ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ).

Σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 480/16-05-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 37452/20-05-2019) έγγραφο του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού και το αρ. 668 θέμα του 57/15-05-2019 απόσπασμα Πρακτικού με τη σχετική εγκριτική Απόφαση του Δ.Σ., έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει επανεγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π. η

ανάπτυξη της παρέμβασης Ι.2. με θέμα : «ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ» στο πλαίσιο του θεματικού άξονα ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ.

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των παιδιών και των νέων στην αναγνώριση παραγόντων κινδύνων και των συνεπειών τους που σχετίζονται με την πρόκληση ατυχημάτων και στην διαμόρφωση συμπεριφορών, καθώς και κατάλληλου και ασφαλούς περιβάλλοντος για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου και την πρόληψη, ενισχύοντας την ενδυνάμωση των μαθητών/τριων ώστε να διαφοροποιήσουν σχετικές συμπεριφορές. Επιπλέον, συμβάλλει στην ενεργοποίηση των εκπαιδευτικών και των γονέων στην αποτελεσματική επισκόπηση των χώρων του σχολείου και στην έγκαιρη αποκατάσταση των κατά περίπτωση προβλημάτων καθώς και στην τήρηση βασικών κανόνων ασφαλείας.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί υλικό παρουσιάσεων α) για τις τάξεις Α΄,Β΄,Γ΄ Δημοτικού, β) για τις τάξεις Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, γ) για όλες τις τάξεις του Γυμνασίου, με αντίστοιχες οδηγίες για εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες υγείας. Επίσης περιλαμβάνει : δ) κατάλογο με τις βασικές προδιαγραφές ασφάλειας του σχολικού κτιρίου και ε) κατάλογο ελέγχου σημείων από τους εκπαιδευτικούς.

Την παρέμβαση δύναται να αναπτύσσουν εκπαιδευτικοί, καθώς και ιατροί και επαγγελματίες υγείας των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Κέντρα Υγείας, κλπ), των Τ.Ο.Μ.Υ., των Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων.

Η παρέμβαση διενεργείται μία ώρα ανά παρουσίαση και ανά τάξη εντός σχολικού ωραρίου, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Η εν λόγω παρέμβαση είχε αρχικώς εγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ. για το σχολικό έτος 2018-2019 και σε συνέχεια μερικής αναμόρφωσης του υλικού, έχει επανεγκριθεί από το ΥΠ.Π.Θ./Ι.Ε.Π σύμφωνα με το σχετικό 4β έγγραφο για το σχολικό έτος 2019-2020.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Ι.3. : «ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΠΡΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ» (ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΜΕΣΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ).

Σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 19761/12-04-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 29593/16-4-2019) έγγραφο του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας, σε συνέχεια σχετικής εισήγησης του Τομέα Πρόληψης Ατυχημάτων, έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει επανεγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π., η ανάπτυξη της παρέμβασης Ι.3. με θέμα : «ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΠΡΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ» στο πλαίσιο του θεματικού άξονα «ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ»

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριων αλλά και η συνεισφορά τους στην επισήμανση των παραγόντων κινδύνου κατά τη μετάβαση από το σχολείο στο σπίτι και αντίστροφα. Στόχος είναι η ενεργοποίηση της σχολικής κοινότητας για τη διαμόρφωση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος που θα επιτρέπει στα παιδιά να μετακινούνται χωρίς την ανάγκη χρήσης μηχανοκίνητων μέσων, αλλά και τους κανόνες ασφάλειας όταν μετακινούνται με αυτά.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί παρουσίαση με τίτλο : «Ασφαλείς διαδρομές προς και από το σχολείο» για τις τάξεις Δ', Ε', ΣΤ' Δημοτικού, με οδηγίες για εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες υγείας. Επίσης, παρατίθενται διεθνείς ιστότοποι π.χ. WHO, FEVR, στους οποίους είναι δυνατόν να αναζητηθούν χάρτες, ερωτηματολόγια καθώς και άλλο υλικό για αξιοποίηση στο πλαίσιο εργασιών στην τάξη.

Την παρέμβαση δύναται να αναπτύσσουν κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικοί, καθώς και ιατροί και επαγγελματίες υγείας των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Κέντρα Υγείας, κλπ), των Τ.Ο.Μ.Υ., των Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων και στελέχη του ΕΚΑΒ (Ιατροί, Νοσηλευτές/τριες, Διασώστες/τριες Πληρώματα Ασθενοφόρων).

Η παρέμβαση διενεργείται μία ώρα ανά τάξη εντός σχολικού ωραρίου καθώς και εκτός σχολείου (εξωτερικό περιβάλλον).

Η εν λόγω παρέμβαση έχει αρχικώς εγκριθεί σε Εθνικό Επίπεδο για το σχολικό έτος 2018-2019 και έχει επανεγκριθεί με το σχετικό (4α) έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ. για το σχολικό έτος 2019 – 2020.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Ι.4. : «ΟΙ ΝΕΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ» (ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΜΕΣΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ).

Σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 19761/12-04-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 29593/16-4-2019) έγγραφο του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας, σε συνέχεια σχετικής εισήγησης του Τομέα Πρόληψης, έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει επανεγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π., η ανάπτυξη της παρέμβασης Ι.4. με θέμα : «ΟΙ ΝΕΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ», στο πλαίσιο του θεματικού άξονα «ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ».

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριων για τους παράγοντες κινδύνου που σχετίζονται άμεσα με την πρόκληση οδικών/τροχαίων συγκρούσεων. Στόχος είναι η εμφάνιση στη γνώση και η σύνδεση της με τομείς της εκπαιδευτικής διαδικασίας (π.χ. συσχέτιση ταχύτητας – πιθανότητας

και σφοδρότητας σύγκρουσης μέσα από τη Φυσική) που θα επιτρέψει στα παιδιά να έχουν μια ολοκληρωμένη εικόνα για τους κινδύνους και την πρόληψη στην κυκλοφορία.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί παρουσίαση με τίτλο : «Οι νέοι στη κυκλοφορία» για όλες τις τάξεις Γυμνασίου και Λυκείου, με οδηγίες για εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες υγείας.

Την παρέμβαση δύναται να αναπτύσσουν κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικοί, καθώς και ιατροί και επαγγελματίες υγείας των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Κέντρα Υγείας, κλπ), των Τ.ΟΜ.Υ., των Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων και στελέχη του ΕΚΑΒ (Ιατροί, Νοσηλεύτές/τριες, Διασώστες/τριες Πληρώματα Ασθενοφόρων).

Η παρέμβαση διενεργείται δύο ώρες ανά τάξη εντός σχολικού ωραρίου καθώς και εκτός σχολείου (εξωτερικό περιβάλλον), δεδομένου της σοβαρότητας του θέματος που απαιτεί συζήτηση και επίλυση αποριών με τους νέους.

Η εν λόγω παρέμβαση έχει αρχικώς εγκριθεί σε Εθνικό Επίπεδο για το σχολικό έτος 2018-2019 και έχει επανεγκριθεί με το σχετικό (4α) έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ. για το σχολικό έτος 2019 – 2020.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Ι.5. : «ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ» (ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ).

Σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 481/16-05-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 37458/20-05-2019) έγγραφο του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού και το αρ. 666 θέμα του 57/15-05-2019 απόσπασμα Πρακτικού με τη σχετική εγκριτική Απόφαση του Δ.Σ, έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει εγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π. σύμφωνα με το σχετικό (4β) έγγραφο, η ανάπτυξη της παρέμβασης Ι.5. με θέμα : «ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ» στο πλαίσιο του θεματικού άξονα ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ.

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ενημέρωση και η αυξημένη ευαισθητοποίηση των παιδιών και των νέων ώστε να κατανοήσουν, να εξοικειωθούν και να εφαρμόσουν απλές αρχές πρώτων βοηθειών. Καθώς τα αιφνίδια προβλήματα υγείας και τα ατυχήματα είναι συχνά, η αξία της παροχής πρώτων βοηθειών είναι καθοριστική για την αντιμετώπιση αυτών, έως ότου να φθάσει η ιατρική βοήθεια.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί υλικό παρουσιάσεων με θέμα «Βασικές αρχές πρώτων βοηθειών από παιδιά» α) για τις τάξεις Ε΄, ΣΤ΄ Δημοτικού, β) για όλες τις

τάξεις του Γυμνασίου και συνοδεύονται από το γ) εγχειρίδιο «Πρώτες Βοήθειες. Εγχειρίδιο για εκπαιδευτικούς».

Την παρέμβαση δύναται να αναπτύσσουν εκπαιδευτικοί, καθώς και ιατροί και επαγγελματίες υγείας των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Κέντρα Υγείας, κλπ), των Τ.ΟΜ.Υ., των Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων.

Η παρέμβαση διενεργείται μία ώρα ανά παρουσίαση και ανά τάξη εντός σχολικού ωραρίου, καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους.

ΙΑ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΠΡΟΛΗΨΗ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ HIV/AIDS, ΗΠΑΤΙΤΙΔΕΣ» (ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ/ΕΟΔΥ – πρώην ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.).

Σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 2037/23-04-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 33520/7-5-2019) έγγραφο της Διοίκησης του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (πρώην ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ), σε συνέχεια σχετικής εισήγησης του Τμήματος Παρεμβάσεων στην Κοινότητα – Γραφείο Αγωγής Υγείας και Ενημέρωσης Κοινού, έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει επανεγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π., η ανάπτυξη του θεματικού άξονα/παρέμβασης με θέμα: «ΠΡΟΛΗΨΗ ΛΟΙΜΩΞΕΩΝ HIV/AIDS, ΗΠΑΤΙΤΙΔΕΣ».

Σκοπός της παρέμβασης είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των παιδιών και των νέων σε θέματα πρόληψης της λοίμωξης του HIV/AIDS και διαφόρων τύπων Ηπατίτιδων, την συστηματική χρήση προφυλακτικού, την ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης της σεξουαλικότητας και την υιοθέτηση ασφαλέστερων σεξουαλικών συμπεριφορών, σε μία ευρύτερη εκπαιδευτική προσέγγιση της σεξουαλικότητας ως βασικού στοιχείου της ζωής και την ενίσχυση του αισθήματος ευθύνης στη μετέπειτα συμπεριφορά του ατόμου, καθώς και σε θέματα υγιεινής.

Η εν λόγω παρέμβαση αξιοποιεί παρουσίαση για την Γ' τάξη Γυμνασίου και Α', Β', Γ' τάξεις Λυκείου, με οδηγίες για επαγγελματίες υγείας.

Την παρέμβαση δύναται να αναπτύσσουν ιατροί και επαγγελματίες υγείας των Δημόσιων Δομών Παροχής Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (Κέντρα Υγείας, κλπ), των Τ.ΟΜ.Υ., των Νοσοκομείων του ΕΣΥ και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας των Περιφερειακών Ενοτήτων, εφόσον καταρτιστούν στο εν λόγω αντικείμενο, καθώς και στελέχη του Ε.Ο.Δ.Υ. (πρώην ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ) (Ιατροί, Επαγγελματίες υγείας,

Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί λειτουργοί, Κοινωνιολόγοι). Η παρέμβαση διενεργείται έως δύο ώρες ανά τάξη εντός σχολικού ωραρίου, δεδομένου της σοβαρότητας του θέματος που απαιτεί συζήτηση και επίλυση αποριών με τους νέους.

Η παρέμβαση δύναται να υλοποιηθεί κατά την κρίση των εκπαιδευτικών εντασσόμενη στο διδακτικό έργο σε ενότητες επιμέρους γνωστικών αντικειμένων οι οποίες προσφέρονται για ανάλογες προεκτάσεις ή στο πλαίσιο υλοποίησης συναφούς προγράμματος αγωγής υγείας.

Η εν λόγω παρέμβαση έχει λάβει έγκριση από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π. για τα σχολικά έτη 2015-2018, για το 2018-2019 (με το αρ.πρωτ. Φ2.1/158415/Δ7/24-9-2018 έγγραφο) και επανέγκριση υλοποίησης για το 2019-2020 (σύμφωνα με το σχετ. 4α)

Στο πλαίσιο αυτό, ήδη επιμορφώνονται επαγγελματίες υγείας από τον Ε.Ο.Δ.Υ. (πρώην ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.) για την ανάπτυξη της παρέμβασης και καλούνται οι ιατροί και επαγγελματίες υγείας που δήλωσαν παλαιότερα την συμμετοχή τους στην υλοποίηση του θεματικού άξονα ΙΑ. (ανεξαρτήτως αν επιμορφώθηκαν ή όχι), να δηλώσουν εκ νέου το ενδιαφέρον τους στο σχετικό πίνακα 1 (Παράρτημα 1) ώστε να σκεδιαστεί η επιμόρφωσή τους αλλά και για να διενεργήσουν τις παρουσιάσεις στα σχολεία οι ήδη επιμορφωμένοι.

ΙΒ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΥΓΙΗΣ ΣΤΑΣΗ ΣΩΜΑΤΟΣ - ΒΑΔΙΣΗ» (6^η Υ.Πε. – Γ.Ν.Π.Π. ΚΑΡΑΜΑΝΔΑΝΕΙΟ).

Σύμφωνα με α) το αρ. πρωτ. 4878/24-4-19 έγγραφο του Γενικού Νοσοκομείου Παίδων Πατρών «ΚΑΡΑΜΑΝΔΑΝΕΙΟ» και της αρ. 153/24-4-19 Απόφασης της Διοίκησης του Νοσοκομείου και β) το αρ. πρωτ. 18455/7-5-2019 (εισ. Π.Φ.Υ. 34330/9-5-19) εγκριτικό έγγραφο της 6^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας, έχει κατατεθεί μέσω του Υπουργείου Υγείας και έχει επανεγκριθεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ./Ι.Ε.Π. η ανάπτυξη της παρέμβασης με θέμα : «ΣΤΕΚΟΜΑΙ ΣΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΣΚΟΥΜΑΙ», στο πλαίσιο του θεματικού άξονα «ΥΓΙΗΣ ΣΤΑΣΗ ΣΩΜΑΤΟΣ – ΒΑΔΙΣΗ»

Σκοπός της παρέμβασης είναι τα παιδιά και οι νέοι να κατανοήσουν και να γνωρίσουν την σημασία και την σπουδαιότητα της σωστής στάσης του σώματος και της συμβολής της άσκησης σε αυτή. Επίσης, να τα αποτρέψει από προβλήματα που ευνοεί ο σύγχρονος τρόπος ζωής και τα οποία σχετίζονται με τη σπονδυλική στήλη, το σωματικό βάρος και τα καρδιαγγειακά νοσήματα.